

סעיף 24 הוצאות מסירה וקבלה

הוצאות מסירה וקבלה
24. הוצאות מסירת הממכר יחולו על המוכר; הוצאות קבלת הממכר יחולו על הקונה.

התוכן

מבוא 1

עמדת המשפט העברי 1

הצעת נוסח לפי המשפט העברי 2

מבוא

החוק אימץ את החלוקה הפונקציונלית של ההוצאות, שכל צד נושא בהוצאות הכרוכות בחיובים המוטלים עליו, כי זה תואם את הכוונה הסבירה של הצדדים, וגם יותר פשוט, שמי שמבצע את החיוב המוטל עליו, ישלם עליו, ולא יצטרך צד אחד לשלם לצד אחר על הוצאותיו. זה גם מבטל את הצורך בחישובים. זה גם יעיל מבחינה כלכלית - מי שעליו להוציא הוצאות יצמצם אותן. אלו יתרונותיה של חלוקה זו לעומת חלוקה יחסית, כמו חצי-חצי, או חלוקה כרונולוגית - שעד רגע מסוים על המוכר לשאת בהוצאות, ומאז ואילך על הקונה¹.

"הוצאות מסירה" כוללות שקילה, ייחוד המימכר, והבאתו למקום המסירה. "הוצאות קבלה" כוללות הובלה ממקום המסירה ובדיקת הממכר².

אם הוסכם שצד ג' יוביל, ולפי חוזה ההובלה המוביל אחראי כלפי הקונה, או שהקונה שכר מוביל - הקונה ישא בהוצאות. אם המוכר שכר את המוביל ולא קבע שהמוביל אחראי כלפי הקונה - המוכר ישא בהוצאות. זאת לאור הגדרת המסירה במכר בהובלה בסעיף 8(ג), 10(ג)³.

אפשר להסיק מסעיף זה שעל כל צד לשאת בהוצאות החיוב המוטלים עליו - הקונה נושא בהוצאות התשלום, המוכר נושא בהוצאות הקניית הממכר. כל צד נושא בהוצאות של הודעות לצד השני. מה שהחובה מחייב כל אחד לעשות - עליו לשאת בהוצאותיו. מסים ואגרות - תלוי על מי חוקי המסים מטילים את ההוצאות. אבל הצדדים יכולים לקבוע ביניהם חלוקה אחרת. שכר טרחה של עו"ד ומתווך מוטל על הצד שהזמין אותם⁴.

בהצעת חוק דיני ממונות, התשע"א-2011, נכללה הוראת סעיפנו בסעיף כללי בדיני חוזים, "ההוצאות לקיום חיוב יחולו על החייב". בדברי ההסבר שם הוסבר שזו הרחבה של הוראת סעיפנו ושל סעיף מקביל בחוק השכירות והשאילה, סעיף 7.

עמדת המשפט העברי

לפי המשפט העברי, הוצאות מסירת הממכר מוטלות על המוכר⁵, ובכלל זה מזידה, שקילה ואריזה, שהם חלקים מהכנת הממכר כדי שהקונה יכול לקחת אותו, והם בכלל התחייבות המוכר בקשר למכר⁶. ואילו הוצאות לקיחת הממכר מוטלות על הקונה⁷. גם הוצאות נתינת המחיר

¹ זמיר §508.

² זמיר §509.

³ זמיר §509.

⁴ זמיר §509.

⁵ חוקת משפט פרק י סעיף יב.

במקורות, אות כד, מביא ראיה מרשב"ם, ב"ב פה ע"א (ד"ה משנתמלאה) וסמ"ע, ר, ס"ק כז, הכותבים שהמשאיל כלי מדה לצורך המכירה, עד שנתמלאה, היא שאולה למוכר, ואחרי שנתמלאה, כוונת המשאיל שתהיה ברשות הקונה עד שיערה ממנה לתוך כליו; הרי שעד גמר המדידה, החובה היא על המוכר, והעירו לתוך כלי הקונה מוטל על הקונה. אבל אין משם ראיה לגבי חיוב ההוצאות. כנראה שפשוט לו מסברה, שמה שמוטל על המוכר, עליו לשלם עליו.

⁶ חוקת משפט פרק י ביאורים אות מג.

⁷ חוקת משפט פרק י סעיף יב.

מוטלות על הקונה.⁸

אם מנהג המקום הוא לחלק באופן אחר את נטל ההוצאות בין הצדדים, או שהתנו ביניהם על חלוקה אחרת, המנהג וההתנאה תקפים.⁹

הצעת נוסח לפי המשפט העברי

ההוצאות לקיום חיובי המוכר יחולו על המוכר, וההוצאות לקיום חיובי הקונה יחולו על הקונה.

[י"חוקי ישראל לפי ההלכה" השאירו את הנוסח הקיים, ובאמת עדיף נוסח כללי שכל צד חייב בהוצאות החיובים המוטלים עליו, שהרי המשפט העברי מדבר גם על הוצאות התשלום וכתיבת השטר, וזה מתאים גם לנוסח של הקודיפיקציה].

---

⁸ חוקת משפט פרק י ביאורים אות מה.

על הוצאות כתיבת השטר ראה סעיף 26.

⁹ דיני ממונות ח"ב שער א פרק כט אות י, עמ' קלט.